

Notat

Kirkeministeriet

Dato: 8. februar 2023

Høringsnotat om ekstern høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (Fremme af vedvarende energi i den fysiske planlægning og effektivisering af sagsbehandling i Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet)

Indenrigs- og Boligministeriet hørte i perioden 5. juli – 18. august 2022 en række myndigheder, organisationer, foreninger m.fl. over ovennævnte udkast til lovforslag.

Forslaget udmønter dele af aftale af 15. juni 2022 om "*Opfølgning på evaluering af planloven mv.*" indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti samt dele af stemmeaftale af 25. juni 2022, "*Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark*" indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne.

Indenrigs- og Boligministeriet modtog i alt 36 høringssvar.

Ressortansvaret for lov om planlægning er med kongelig resolution af 15. december 2022 overført fra Indenrigs- og Boligministeriet til Kirkeministeriet.

Følgende 5 myndigheder, organisationer m.fl. har afgivet høringssvar og har ikke bemærkninger til lovforslaget: Københavns Kommune, Byggeskadefonden, GI Grundejernes Investeringsfond, Vikingeskibsmuseet og Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES).

Følgende 31 myndigheder, organisationer m.fl. har afgivet høringssvar med bemærkninger til lovforslaget:

Arkitektskolen Aarhus, Bygherreforeningen, By og Land Danmark – Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Industri (DI), DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), De Samvirkende Købmænd (DSK), Ejendom-Danmark, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og Dansk Center for Herregårdsforskning, Gavnø Gods, HOFOR (Hovedstadsområdets Forsyningsselskab), KL, Klimabevægelsen, Landbrug & Fødevarer, Landinspektørforeningen, Otto Kjær, Sammenslutningen af Danske Småøer, Teleindustrien (TI), Albertslund Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Frederiksberg Kommune, Kerteminde Kommune, Middelfart Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Rudersdal Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune og Danske Regioner.

Bemærkninger af generel politisk karakter samt forslag og bemærkninger, der ikke vedrører udkastet til lovforslag, indgår ikke i notatet. En række høringssvar har eksempelvis bemærkninger til andre emner, der fremgår af den politiske aftale om planloven og af klimaaf-talen. Kirkeministeriet bemærker hertil, at

nærværende lovforslag forventes efterfulgt af yderligere et lovforslag om ændring af planloven, som har til formål at udmønte de øvrige dele af aftalen ”Opfølgning på evaluering af planloven m.v.”

De indsendte høringssvar er offentliggjort på Høringsportalen ved lovforslagets fremsættelse.

I det følgende vil de væsentligste synspunkter i de indkomne høringssvar blive gengivet efterfulgt af Kirkeministeriets bemærkninger i kursiv til de synspunkter, der omhandler planloven, og Erhvervsministeriets bemærkninger i kursiv til de synspunkter, der omhandler klagenævnsløvene.

I lovforslaget er endvidere foretaget mindre ændringer bl.a. af lovteknisk karakter.

Kirkeministeriets bemærkninger vedrørende udkast til ændring af planloven omhandler:

1. Generelle bemærkninger
2. Klima indsættes i planlovens formålsbestemmelse
3. Klimahensyn indsættes i de nationale interesser i kommuneplanlægningen
4. Opstilling af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber, herunder høringssvar om kystnærhedszonen.

Erhvervsministeriets bemærkninger vedrørende udkast til ændring af lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet omhandler:

1. Generelle bemærkninger
2. Begrænsning af prøvelsesadgangen i Planklagenævnet (§ 2, nr. 2).

1. Kirkeministeriets generelle bemærkninger til udkast til ændring af lov om planlægning

En række af de myndigheder, organisationer m.v., som har afgivet høringssvar, er generelt positive over for de foreslåede ændringer af formålsbestemmelsen og af de nationale interesser. Andre høringssvar har bemærkninger til forslaget om muligheden for at planlægge for solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber.

2. Klima indsættes i planlovens formålsbestemmelse

Bygherreforeningen, Landinspektørforeningen, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Danmarks Idrætsforbund (DIF), HOFOR A/S (Hovedstadsområdets Forsyningselskab), De Samvirkende Købmænd, By og Land Danmark – Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, FAB – Foreningen af Byplanlæggere, Danske Regioner, Randers Kommune, Rudersdal Kommune, Middelfart Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Klimabevægelsen, DN, Frederiksberg Kommune og Skanderborg Kommune støtter, at planlovens formålsbestemmelse udvides til at omfatte klimahensyn.

Arkitektskolen Aarhus bemærker, at det kan være problematisk at udvide formålsbestemmelsen, idet det indirekte kan indikeres, at der er en masse emner, der *ikke* omfattes.

De Samvirkende Købmænd (DSK) mener, det er vigtigt, at andre vigtige dele af planlovens bestemmelser ikke bliver udvandet.

FAB – Foreningen af Byplanlæggere håber, at der vil blive arbejdet videre med mulighederne for at udvide kommunernes beføjelser til at kræve bæredygtighed for at imødegå klimaforandringer og degeneration af naturen.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet hertil, at høringssvarene ikke giver anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Industri (DI) bemærker, at det er vigtigt, at både "klimatilpasning" og "klimaafbødning" i kombination adresseres. Det er væsentligt, at lovgiver i den forbindelse er opmærksom på de aktiviteter, der i øjeblikket skabes rammer for i EU. Planloven bør være forberedt til at håndtere begge sider i indsatsen ligeligt, når klima indsættes i formålsparagraffen. Det vil både være private og kommunale aktører, såvel som forsyningsselskaberne, som vil have behov for opdaterede rammer for at arbejde med disse nye og påtrængende initiativer. Inden lovforslaget fremsendes til Folketinget, bør der derfor indsættes en grundig gennemgang af konsekvensen af at sætte elementet "klima" ind i lovens formålsparagraf – og dette afsnit bør også sendes i offentlig høring.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at regeringen vil fremsætte lovforslag om ændring af planloven i folketingsåret 2023/24, bl.a. om styrkede muligheder for krav til afværgeforanstaltninger.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Klimabevægelsen foreslår en ændring i lovforslagets bemærkninger således, at teksten "Den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil således ikke i sig selv kunne begrunde lokalplanlægning med krav om f.eks. opsætning af solceller på ny bebyggelse, for så vidt det ikke ligger inden for de gældende regler i § 15, stk. 2" ændres til: "Den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil således ikke i sig selv kunne begrunde lokalplanlægning med krav om CO₂-reducerende tiltag, som ikke ligger inden for de gældende regler i § 15, stk. 2."

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, omformuleres, så det tydeligere fremgår, at uanset den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil lokalplanlægning skulle ske inden for de gældende regler i § 15, stk. 2.

Indstilling: *Det indstilles, at bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, omformuleres til, at "uanset den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil lokalplanlægning skulle ske inden for de gældende regler i § 15, stk. 2".*

KL bemærker, at klima i formålsparagraffen har til hensigt at sikre, at kommunerne har mulighed for at forebygge udledning af bl.a. drivhusgasser. KL imødeser en afklaring af, hvordan dette konkret kan lægges til grund i kommunernes planlægning. KL savner, at de øvrige dele af den politiske planlovsaftale vedr. klima bliver implementeret med det samme, da de også har kobling til mindre udledning af drivhusgasser.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) efterspørger hjemmel til mere proaktivt at kunne fremme klimahensyn gennem planlægningen. DN foreslår, at lovforslaget justeres således, at det sikres, at klimahensyn kan indgå specifikt som et formål i kommune- og lokalplanlægningen.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er helt essentielt, at planloven er med til at skabe øget forudsigelighed og investeringssikkerhed, da dette er grundlaget for vækst og udvikling på tværs af landet. Landbrug & Fødevarer foreslår en indsnævring af ændringens rækkevidde og indstiller, at det præciseres, at ændringen ikke medfører, at en kommunes planlægning kan medføre afslag på etablering eller udvidelse af en ny fabrik eller husdyrbrug med henvisning til formålsparagraffen.

Frederiksberg Kommune finder det positivt, at kommunerne får bedre muligheder for at gennemføre en planlægning, der kan mindske udledningen af klimagasser, øge modstandsdygtigheden i forhold til klimaforandringer samt styrke natur og bæredygtighed. Frederiksberg Kommune opfordrer til, at den resterende del af aftalerne – de specifikke muligheder for at varetage bl.a. klima- og bolighensyn i lokalplanlægningen – udmøntes snarest, således at intentionerne med aftalerne kan realiseres.

Skanderborg Kommune imødeser, at der hurtigst muligt gives konkrete værktøjer i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen, som kan hjælpe til at stille krav til klimainitiativer i den fysiske planlægning, bl.a. hjemmel i planlovens lokalplankatalog til grønne tiltag i planlægningen.

Albertslund Kommune ser frem til hurtigst muligt at modtage et udkast til planlovsforslag, hvor lokalplankataloget bliver udvidet, således at der kan stilles bindende krav i lokalplanerne for den kommende byudvikling af kommunen.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet til ovenstående høringssvar, at udvidelsen af formålsparagraffen åbner mulighed for, at klima kan indgå som en planlægningsmæssig begrundelse i den kommunale planlægning. Det er kommunalbestyrelsen som planlæggende myndighed, der vil skulle afveje og gøre rede for, hvordan klimahensyn indgår i den konkrete planlægning. Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Kirkeministeriet bemærker endvidere, at regeringen for så vidt angår andre dele af den politiske aftale om "Opfølgning på evaluering af planloven m.v." vil fremsætte lovforslag om ændring af planloven i folketingsåret 2023/24. Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Danske Regioner vurderer, at det er et åbent spørgsmål, hvorvidt de foreslåede ændringer i planloven i sig selv vil være tilstrækkelige til at sikre den nødvendige udbygning omkostningseffektivt og med fokus på helheden i energisystemet. Det anbefales, at der tages initiativ til at skabe grundlaget for en selvstændig energiplanlægning i større geografier, ikke kun for opstilling af vedvarende energi, men også som distribution og forbrug.

Kommentar

Kirkeministeriet henviser til stemmeaftale af 25. juni 2022, "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark", hvoraf det bl.a. fremgår (side 5), at "aftalepartierne ønsker, at staten frem mod 2030 skal spille en aktiv rolle i planlægningen af energiparker på land, dvs. større, statsligt udpegede områder, hvor der kan ske en hurtig udbygning af flere forskellige vedvarende energiteknologier, herunder vindmøller, solceller og PtX-anlæg mv. Udbygningen af parkerne skal være markedsdrevet og dermed varetages af private udviklere, mens staten bidrager via planlægning mv. for at fjerne barrierer herfor. Energiparkerne vil være et supplement til den kommunale planlægning af VE-projekter og kan f.eks. også gå på tværs af kommunegrænser".

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

3. Klimahensyn indsættes i de nationale interesser i kommuneplanlægningen

KL, Bygherreforeningen, Landinspektørforeningen, HOFOR A/S (Hovedstadsområdets Forsyningssselskab), DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Danmarks Naturfredningsforening, By og Land Danmark – Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Arkitektskolen Aarhus og Rudersdal Kommune støtter, at de nationale interesser i kommuneplanlægningen udvides til at omfatte klimahensyn.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet hertil, at høringssvarene ikke giver anledning til ændring af lovforslaget.

KL bemærker, at tilføjelsen af klima til listen over nationale interesser giver staten mulighed for at nedlægge veto mod kommunal planlægning, såfremt det eksempelvis vurderes, at denne planlægning kan stå i vejen for en nødvendig opstilling af vedvarende energikilder. Det er ikke KL's vurdering, at lovens bemærkninger fyldestgørende beskriver denne nye mulighed. Da håndhævelsen af en sådan national interesse potentielt kan have nævneværdig betydning for kommunal planlægning, vurderer KL, at der bør ske en præcisering heraf i loven og ikke alene ved løbende bekendtgørelser uden en tilsvarende demokratisk behandling.

FAB – Foreningen af Byplanlæggere bemærker, at henset til de markante udfordringer vi som land og del af verdenssamfundet står overfor, vil FAB gerne understrege nødvendigheden af statslige udmeldinger om klimarelaterede emner i planlægningen.

DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening) opfordrer til, at det i lovbetragtninger og vejledningsmateriale synliggøres, at der kan være en synergieffekt ved placering af solceller og vindmøller i områder, hvor det også er hensigtsmæssigt at beskytte fremtidig indvinding af drikkevand, hvis de tekniske anlæg ikke udgør en risiko for grundvandet.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at det er kommunerne, der i deres planlægning kan tage stilling til mulige synergieffekter og varetage hensynet til beskyttelsen af grund- og drikkevand, herunder i forbindelse med planlægning for tekniske anlæg som solceller og vindmøller.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Arkitektskolen Aarhus bemærker, at det virker oplagt at lade klimahensyn være en national interesse. Processen med at tilføje flere emner understreger dog netop svagheden ved at hegne statens overordnede interesser ind i kategorien "nationale interesser", som det skete fra 2017 og frem. Det mest hensigtsmæssige ville være at fjerne disse begrænsninger og gå tilbage til tilstanden før 2017, hvor disse begrænsninger ikke var til stede.

Kommentar

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærker, at lovens overordnede hensyn er flere og forskelligartede. Det kan derfor i en kommende vejledning eller opdateret oversigt over de nationale interesser i kommuneplanlægningen overvejes at adressere behovet for at balancere lovens hovedinteresser, så de fungerer i et hensigtsmæssigt samspil. De globale udfordringer kalder på styrkede nationale interesser og et landsplanfokus, som forudsætning for at skabe retning og overblik i den fysiske udvikling på tværs af kommuner og landsdele.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker, at de nationale interesser vedrørende klima vil blive beskrevet nærmere i "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen". Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Otto Kjær bemærker, at der bør tages hensyn til de kommuner, som i forvejen har opstillet mange vindmøller og solceller ved overvejelse, om en indsigt skal fremsættes.

Kommentar

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

4. Opstilling af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber, herunder høringssvar om kystnærhedszonen

KL og Landbrug & Fødevarer er positive over for, at herregårds- og godslandskaber ikke længere er en barriere for opstilling af vindmøller og solceller.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet, at høringsvarene ikke giver anledning til ændring af lovforslaget.

EjendomDanmark anbefaler, at beskrivelsen af, hvad der menes med "landskaber af særlig kvalitet", uddybes, og at der opstilles en række klarere kriterier for kommunernes mulighed for planlægning af opstilling af energiindustrielle anlæg i det åbne land.

Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og Dansk Center for Herregårdsforskning foreslår som udgangspunkt, at ændringsforslaget forkastes med henblik på at bevare de danske herregårds- og godslandskaber, og at der lægges op til individuelle vurderinger af områderne.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet hertil, at lovforslaget har til formål at implementere "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark" ved at åbne for placering af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber inden for de i lovforslaget angivne rammer.

Kirkeministeriet henviser til lovforslagets punkt 2.2.2, hvor en nærmere omtale af kriterier for planlægning for opstilling af solceller og vindmøller i det åbne land fremgår, herunder hvad der kan karakterisere et "herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet". Det fremgår endvidere, at lovforslaget ikke ændrer ved planlovens øvrige regler. Naturbeskyttelseslovgivningen og anden lovgivning gælder også uændret og skal iagttages ved planlægning for vindmøller og solcelleanlæg i herregårds- eller godslandskaber.

Ministeren for landdistrikter vil kunne fremsætte indsigelse, hvis der er tale om et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet; det vil i sådanne tilfælde være ministerens kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet over for den nationale interesse i udbygning af vedvarende energi. Staten vil endvidere fortsat efter omstændighederne skulle eller kunne fremsætte indsigelse, hvis det af andre grunde – end karakterisering som herregårdslandskab eller godslandskab – vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse, f.eks. en ådal.

Det vil være miljøministeren, der på baggrund af en landskabsfaglig vurdering i forbindelse med tilsynet med kommunernes planlægning kan anmode ministeren for landdistrikter om at fremsætte indsigelse mod et planforslag, hvis det vurderes, at der er tale om planlægning i et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet.

Høringsvarene giver anledning til en uddybet beskrivelse i lovforslagets punkt 2.2.1.1 og punkt 2.2.2 af, hvad der karakteriserer et herregårds- eller godslandskab, herunder et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet, og giver herudover ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Gavnø Gods ønsker, at det præciseres og sikres, at kommunerne i deres planlægning får mulighed for at varetage klimahensynet for solenergi og landvind på et ensartet grundlag. Der henvises til, at der efter administrativ praksis ikke er en generel funktionel begrundelse for opstilling af solceller i kystnærhedszonen.

Kerteminde Kommune ønsker præciseret, at muligheden for at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber, også gælder i kystnærhedszonen.

Norrdjurs Kommune kvitterer for, at der med lovændringen åbnes for en lempelse for planlægning for opstilling af solceller i landskaber, der er karakteriseret som herregårdslandskaber eller godslandskaber. Kommunen har imidlertid erfaret, at planlægning inden for kystnærhedszonen – og bevaringsværdige landskaber i øvrigt – møder lovgivningsmæssige barrierer, som betyder væsentlige reduktioner i størrelsen på solcelleanlæg. Norrdjurs Kommune opfordrer til, at det afsøges, hvorvidt solindstrålingen i de kystnære områder kan anerkendes som en funktionel begrundelse for placering af solcelleanlæg inden for kystnærhedszonen.

HOFOR A/S (Hovedstadsområdets Forsyningsselskab) bemærker på vegne af alle de forsyningsselskaber, der administreres af HOFOR A/S, at det er HOFOR's vurdering, at begrebet "herregårds- eller godslandskab" bliver genstand for tolkning af både kommuner, naboer og projektudviklere. Tolkningen kan føre til usikkerhed hos alle parter, og usikkerheden kan føre til væsentlig utilfredshed under den kommunale planproces. HOFOR foreslår desuden, at ændringen af planloven udvides til også at omfatte "de til produktionen af VE nødvendige tekniske anlæg", dvs. transformerstationer, højspændingsledninger mv., og foreslår at udvide yderligere, så der også er mulighed for at tilknytte Power-to-X-anlæg og eventuelle batteriløsninger for at imødekomme den teknologiske udvikling.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker samlet hertil, at det ikke fremgår af den politiske stemmeaftale af 25. juni 2022, "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark", at der er ønske om generelt at muliggøre opstilling af solceller i herregårds- og godslandskaber, der ligger i kystnærhedszonen.

Kirkeministeriet bemærker vedrørende begrebet "herregårds- og godslandskaber", at hørings svarene giver anledning til en mere detaljeret beskrivelse i lovforslagets punkt 2.2.1.1 og punkt 2.2.2 af, hvad der karakteriser herregårds- og godslandskaber, jf. indstillingen ovenfor.

Kirkeministeriet bemærker endvidere, at lovforslaget ikke ændrer planlovens regler om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. Der vil blive udarbejdet en bekendtgørelse og vejledning for opstilling af store solcelleanlæg i det åbne land, herunder om de særlige regler i kystnærhedszonen.

Lovforslaget åbner alene for muligheden for placering af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber og de hertil knyttede nødvendige anlæg. Der har ikke været ønske om, at f.eks. Power-to-X-anlæg og eventuelle batteriløsninger generelt skal kunne opføres i sådanne landskaber.

Kirkeministeriet bemærker samlet, at hørings svarene ikke giver anledning til ændring af lovforslaget.

Sammenslutningen af Danske Småøer bemærker, at de foreslåede lempelser ikke åbner tilstrækkeligt for mulighederne for energiproduktion og -lagring på

de helt små øer, der alle ligger med hele deres areal inden for kystnærhedszonen, og desuden er en stor andel af den enkelte småøes areal omfattet af strandbeskyttelseslinjen. Det betyder, at al udvikling på øerne, der kræver bebyggelse eller lignende, pr. definition vil være kystnær. Planlovens § 5, der angiver, at kystnærhedszonen uden for udviklingsområder, skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed, bør for småøernes vedkommende ansues og i praksis administreres, så småøerne også får muligheder for udvikling. Det gælder på alle områder, men ikke mindst også i forhold til den grønne omstilling.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at det ikke indgår i de politiske aftaler bag lovforslaget, at der skal ske ændringer af planlovens regler om kystnærhedszonen. Det bemærkes, at det af aftalen om "Opfølgning på evaluering af planloven mv." om udviklingsmuligheder på de små øer fremgår, at kommunen på initiativ af øens lokalbefolkning kan udarbejde en udviklingsplan for øen, der fastlægger sammenhængen mellem lokal udvikling og fortsat hensyntagen til beskyttelsen af natur og landskab. Når planen er godkendt af ministeren for landdistrikter og miljøministeren, kan Kystdirektoratet og kommunen inden for planens rammer give dispensation i større omfang end efter naturbeskyttelsesloven og planlovens almindelige regler til at placere faciliteter i tilknytning til eksisterende anlæg eller bebyggelse.

Kirkeministeriet bemærker endvidere, at regeringen for så vidt angår de dele af den politiske aftale om "Opfølgning på evaluering af planloven m.v.", der ikke er omfattet af nærværende lovforslag, vil fremsætte lovforslag om ændring af planloven i folketingsåret 2023/24.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Arkitektskolen Aarhus bemærker, at det virker uforståeligt, hvorfor der konstrueres en ny kategori med herregårdslandskaber, hvor der skal kunne planlægges i videre omgang end i så mange andre typer landskaber. "Herregårdslandskaber" er ikke en kategori i plansystemet eller en entydigt fagligt afgrænset term. Det virker, fra en landskabsarkitektonisk synsvinkel, som en arbitrær tilgang.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at det indgår i de politiske aftaler bag lovforslaget, at der skal være mulighed for lempelser i denne type af landskaber.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

By og Land Danmark – Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur mener, at herregårdslandskaber og godslandskaber fortsat skal være særligt beskyttet. Foreningen ønsker, at det foreliggende forslag til ændring af planlovens § 11, stk. 1, nr. 16, trækkes tilbage, da det betyder en forringelse af beskyttelsen af landskabelige bevaringsværdier. Det er desuden foreningens holdning, at vurderinger ang. herregårds- og godslandskabers særlige kvaliteter bør ligge under Kulturministeriet ressource, hvor den faglige kompetence til at foretage den pågældende vurdering ligger.

By og Land Danmark mener endvidere, at der skal indgå bestemmelser i planloven for reetablering af grønne arealer, når solcelleanlæggene og vindmøller nedtages.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at lovforslaget implementerer "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark" ved at åbne mulighed for planlægning af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber. Ministeren for landdistrikter vil efter anmodning fra miljøministeren kunne fremsætte indsigelse mod et planforslag, hvis der er tale om et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet. Lovforslaget ændrer ikke på reglerne om, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier eller på Kulturministeriets mulighed for at fremsætte indsigelse mod et planforslag ud fra hensynet om at sikre kulturhistoriske bevaringsværdier.

Det bemærkes, at der i forbindelse med en konkret landzonetilladelse eller dispensation til etablering af vindmøller eller solcelleanlæg i et herregårds- eller godslandskab vil kunne fastsættes vilkår, hvorefter det pågældende anlæg skal fjernes, såfremt anvendelsen af anlægget ophører. Dette vil blive indskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Indstilling: Det indstilles, at det i lovbemærkningernes punkt 2.2.2 tilføjes, at der i forbindelse med en konkret tilladelse eller dispensation til etablering af vindmøller eller solcelleanlæg i et herregårds- eller godslandskab vil kunne fastsættes vilkår, hvorefter det pågældende anlæg skal fjernes, såfremt anvendelsen af anlægget ophører.

FAB – Foreningen af Byplanlæggere er grundlæggende positivt indstillet overfor, at det skal være nemmere at planlægge for VE anlæg. Det virker som om, at lovforslagets hensigt er at give mulighed for, at de store jordejere kan etablere solcelleanlæg, så der hurtigt kommer store anlæg op. Men de fleste store jordejere ejer også masser af arealer, der ikke er omfattet af beskyttelsesinteresser.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at staten fortsat efter omstændighederne vil skulle eller kunne fremsætte indsigelse, hvis det af andre grunde – end karakterisering som herregårdslandskab eller godslandskab – vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse, f.eks. en ådal. Endvidere fremgår det af den politiske aftale af 15. juni 2022 om "Opfølgning på evaluering af planloven mv." og af stemmeaftale af 25. juni 2022, "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark", at der udarbejdes en bekendtgørelse og vejledning for opstilling af store solcelleanlæg i det åbne land, herunder om de særlige regler i kystnærhedszonen. For at støtte en forudsigelig og en helhedsorienteret tilgang til kommunernes lokalplanlægning for solcelleanlæg kan der indføres bestemmelser om kommuneplanens retningslinjer og rammer for lokalplanlægning, beskyttelse af nabointeresser m.v.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Industri (DI) bemærker, at lovforslaget ikke inddrager planlægningsmæssige forhold omkring placering af PtX-anlæg samt CCS- og CCU-anlæg, "der kan mindske udledningen af klimagasser", men kun solcelleanlæg og vindmøller. DI foreslår, at PtX-anlæg samt CCS- og CCU-anlæg også inddrages i planlægningsrammerne, da de også er på samfundets dagsorden i forhold til placering og investeringer med formålet at reducere CO₂-indholdet i atmosfæren. Solpanelbaserede solvarmeanlæg bør også være omfattet her, så der ikke alene er tale om rammer for solcelleanlæg til produktion af strøm. Der vil ikke være en stor forskel i den fysiske fremtræden af solpanelbaserede solvarmeanlæg i forhold til solcelleanlæg til strømproduktion. DI anfører, at den politiske aftale ikke indeholder afgrænsning af, at det kun er planlægning for solceller og vindmøller, der kan ske i herregårds- eller godslandskaber.

DI anfører endvidere, at den politiske aftale ikke indeholder en afgrænsning af, at planlægning for solceller og vindmøller kun kan ske i herregårds- eller godslandskaber. DI mener på den baggrund, at der med lovforslaget sker en indskrænkning i mulige opstillingsområder.

DI savner henvisning i lovforslaget til en præcis hjemmel i lovforslaget til, at ministeren kan udarbejde en bekendtgørelse om solceller.

DI mener, at forslaget indeholder EU-retlige aspekter, der bør nævnes, da planforslag efter loven skal undergå en miljøvurdering, der følger af EU-retten på dette område.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at lovforslaget implementerer "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark" ved at åbne mulighed for planlægning af vedvarende energianlæg i form af solceller og vindmøller og de hertil knyttede nødvendige anlæg i herregårds- og godslandskaber. Power-to-X-anlæg, CCS- og CCU-anlæg er grønne teknologier, der ikke falder ind under betegnelsen vedvarende energianlæg.

Kirkeministeriet bemærker endvidere, at en bekendtgørelse om planlægning for solceller i det åbne land kan udstedes med hjemmel i planlovens § 3, stk. 1.

For at muliggøre den store udbygning af vedvarende energi på land frem mod 2030, er det bl.a. besluttet at reducere arealbegrænsninger og fjerne barrierer for opsætning af vedvarende energi. Der skal derfor være mulighed for at planlægge for vindmøller og solcelleanlæg i områder, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber. Det betyder, at karakterisering af et område som "herregårdslandskab" eller "godslandskab" ikke må være til hinder for planlægning for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i det pågældende område. Derfor indeholder lovforslaget en ændring af planlovens § 11 b, hvorved planlovens krav om, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber, lempes for så vidt angår landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskab eller godslandskab. Der er således ikke med forslaget tale om, at de mulige arealer til opstilling af vindmøller og solceller begrænses.

Regler om miljøvurdering af bl.a. planforslag følger allerede af miljøvurderingsloven og er således ikke et EU-retligt aspekt, der følger af nærværende lovforslag.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) erkender, at der er brug for en større udbygning med vedvarende energianlæg, men efterlyser en faglig begrundelse for forslaget, dels i relation til behovet for areal til de enkelte VE-typer, dels i forhold til behovet for at opstille anlæggene i de konkrete landskabskategorier.

DN mener, at forslaget til justering af planloven om landskabsudpegninger lider af et demokratisk underskud, idet der henvises til landskabsudpegninger, som ikke nødvendigvis fremgår af offentlige kommuneplaner eller anden gældende planlægning. I det omfang en kommune således ikke som en del af den offentlige kommuneplan har kortlagt herregårds- eller godslandskaberne, kan borgerne ikke orientere sig i, på hvilke arealer reglerne gælder m.v.

DN foreslår, at der med lovforslaget stilles krav om, at kommunerne i forbindelse med den kommende kommuneplanrevision skal medtage kort over herregårds- og godslandskaberne, som forudsætning for at reglerne kan tages i brug af den enkelte kommune. DN foreslår endvidere, at der indtil kommuneplanerne er reviderede herefter, indføres et midlertidigt krav til en særlig redegørelse for udpegningen af herregårds- og godslandskaber i de kommuneplantillæg og lokalplaner som gør brug af de nye regler.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at betegnelsen "herregårdslandskab" eller "godslandskab" anvendes af nogle kommuner i forbindelse med deres kortlægning af landskabet i kommunen. Ved kortlægningen opdeles og beskrives de forskellige landskabsområder, f.eks. ved brug af den såkaldte landskabskaraktermetode. Kommunerne har således forskellig praksis for deres udpegninger. Det vil som hidtil være miljøministeren, der varetager nationale interesser i forbindelse med kommunernes landskabsudpegninger og herunder vurderer, om der er tale om et herregårds- eller godslandskab.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Randers Kommune er af den opfattelse, at lovforslagets tilføjelse til § 11 a, stk. 1, nr. 6, er overflødig og kan medføre uklarhed og foreslår, at undtagelsesbestemmelser får deres egen særskilte bestemmelse.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Silkeborg Kommune foreslår, at ændringen suppleres med, at der tilføjes "biogasanlæg" på linje med vindmøller og solceller.

Kommentar

Kirkeministeriet bemærker hertil, at lovforslaget implementerer "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark" ved at åbne mulighed for planlægning for vedvarende energianlæg i form af solceller og vindmøller og de hertil knyttede nødvendige anlæg i herregårds- og godslandskaber.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Rudersdal Kommune undrer sig over muligheden for at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber og savner en redegørelse for sammenhæng til regulering af de grønne kiler i Fingerplan 2019.

Kommentar

Kirkeministeriet henviser til lovforslagets punkt 2.2.2, hvor en nærmere omtale af kriterier for planlægning for opstilling af solceller og vindmøller i det åbne land fremgår, herunder hvad der kan karakterisere et "herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet". Endvidere fremgår det, at lovforslaget ikke ændrer ved, at såvel planlovens øvrige regler, herunder Fingerplanen, som naturbeskyttelseslovgivningen og anden lovgivning gælder uændret og skal iagttages ved planlægning for vindmøller og solcelleanlæg i herregårds- eller godslandskaber.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Faaborg-Midtfyn Kommune bemærker, at mulighederne for at planlægge for vedvarende energi i beskyttede herregårdslandskaber ikke synes væsentligt ændret. Kommunen henviser til, at den i juni 2022 har igangsat planlægning for to solcelleparker ved henholdsvis Egeskov og Ravnholt Gods. Kommunen vurderer på baggrund af lovbemærkningerne, at det ikke vil være muligt at planlægge for solceller på alle de ønskede arealer i tilknytning til Egeskov (turistattraktion) eller på alle de ønskede arealer ved Ravnholt (særligt karakteristisk herregårdslandskab). Kommunalbestyrelsen ønsker, at dette lempes yderligere, så der er mulighed for at planlægge for VE på de ønskede arealer i tilknytning til Egeskov og ved Ravnholt.

Kirkeministeriet bemærker hertil, at lovforslaget skal muliggøre planlægning for opsætning af vindmøller og solcelleanlæg i såkaldte herregårds- og godslandskaber, således at flere arealer i det åbne land vil kunne anvendes til produktion af vedvarende energi. Lovforslaget åbner mulighed for, at ministeren for landdistrikter kan fremsætte indsigelse mod planforslag, der giver mulighed for opstilling af vindmøller og solceller i et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet; det vil i sådanne tilfælde være ministerens kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet over for den nationale interesse i udbygning af vedvarende energi. Lovforslaget udelukker således ikke generelt, at der kan planlægges for opstilling af solceller og vindmøller i et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Erhvervsministeriets bemærkninger til udkast til ændring af lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet

1. Generelle bemærkninger

Bygherreforeningen, Landbrug & Fødevarer og Landinspektørforeningen støtter generelt de foreslåede ændringer, som kan medvirke til en forbedret klagesagsproces og forkortede sagsbehandlingstider. Derudover støtter Teleindustrien (TI) den foreslåede ændring om ophævelse af kravet om fuldtalligt nævn

i Planklagenævnet, som ifølge TI kan styrke Planklagenævnets beslutningsdygtighed.

DI bemærker, at der i perioden indtil nu har været konstateret u hensigtsmæssige sagsgange og sagsbehandlingstider i Nævnenes Hus, som efter DI's opfattelse kræver yderligere tilpasninger end lovforslaget lægger op til.

TI er bekymret for, at de foreslåede ændringer ikke vil effektivisere klagesagsbehandlingen i de to nævn på afgørende vis. TI skal derfor opfordre til, at andre ændringer, som kan nedbringe sagsbehandlingstiderne og øge effektiviteten, overvejes. TI opfordrer i den forbindelse til, at det i forbindelse med revisionen overvejes, om der, jf. hjemlen i § 9 i lov om Planklagenævnet skal gives mulighed for at fastsætte frister for afgivelse af supplerende bemærkninger fra involverede parter.

Kommentar

En række af de organisationer, som har afgivet høringssvar, er generelt positive over for de foreslåede ændringer, som efter lovforslaget bl.a. har til formål at fremme hurtige og smidige klagesagsprocesser.

Særligt for så vidt angår bemærkningerne fra TI om adgang til at fastsætte frister i forbindelse med klagesagsbehandlingen i Planklagenævnet bemærkes det, at Planklagenævnets sekretariat allerede fastsætter frister i forbindelse med behandlingen af de enkelte sager.

Særligt for så vidt angår bemærkningerne fra DI om sagsgange og sagsbehandlingstider i Nævnenes Hus bemærkes det, at der er et løbende fokus på at forbedre sagsgange og sagsbehandlingstider i Planklagenævnet, såvel som i de øvrige nævn, der sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus.

2. Begrænsning af prøvelsesadgangen i Planklagenævnet (§ 2, nr. 2)

KL bifalder indførelsen af den foreslåede bestemmelse. Det er KL's vurdering, at Planklagenævnets mulighed for at begrænse sin prøvelse til klagepunkterne vil skabe større klarhed for kommunerne omkring klagesagsbehandlingen, og at ændringen vil medføre en mere effektiv sagsbehandling, hvilket kommunerne ser frem til.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er væsentligt, at Planklagenævnets prøvelsesintensitet afgrænses således, at nævnet undlader at medtage erklæringer og formuleringer vedrørende forhold, som ikke er nødvendige for afgørelsen af den konkrete sag, da det skaber usikkerhed om, hvilken vægt dette skal tillægges generelt og i andre sager.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anfører, at der er behov for en konkretisering af hvem og på hvilket grundlag, der kan træffes beslutning om at afgrænse prøvelsen i klagesager. Ifølge DN har Miljø- og Fødevareklagenævnets tilsvarende mulighed for at begrænse prøvelsesadgangen ført til utilfredshed blandt dette nævns sagkyndige medlemmer. For så vidt angår Miljø- og Fødevareklagenævnet, bemærker DN videre, at nævnets begrænsning af prøvelsen i nogle tilfælde har ført til, at DN har måttet klage flere gange i de samme sager.

DN anerkender dog, at der kan være behov for at reducere antallet af klagepunkter, som er uvæsentlige for udfaldet af klagesagerne, og at dette kan medvirke til at reducere sagsbehandlingstiden. Der kan imidlertid ifølge DN være forskel på den juridiske henholdsvis den natur-, miljø- og planfaglige vurdering af, om et klagepunkt må betragtes som væsentligt. DN peger derfor på, at sagkyndige nævnsmedlemmer bør inddrages i beslutninger om begrænsning af prøvelsen i de enkelte sager, og at det bør præciseres, hvem i nævnet der har kompetence til at træffe beslutning om, hvilke klagepunkter, der skal behandles i den enkelte sag. DN peger derudover på, at det bør nærmere beskrives, hvilke forhold der kan betegnes som væsentlige. Endelig bemærker DN, at det bør uddybes nærmere, i hvilke tilfælde nævnet kan udvise konkret tilbageholdenhed og omfanget heraf, når en førsteinstans f.eks. har særlig ekspertise eller lokalkendskab, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

EjendomDanmark finder det bedrøveligt og unødvendigt at indskrænke Planklagenævnets prøvelse af sager, uanset at der ifølge Erhvervsministeriet blot er tale om en præcisering. Det er EjendomDanmarks opfattelse, at hele klagen bør prøves, når en borger eller virksomhed klager og ikke kun de dele, som nævnet selv anser som væsentlige. EjendomDanmark foreslår derfor, at denne del af lovforslaget udgår.

Foreningen af Byplanlæggere (FAB) mener ikke, at den foreslåede bestemmelse vil bidrage til en forbedring af klagesagsbehandlingen, da muligheden for at begrænse prøvelsen ifølge FAB medfører risiko for, at borgere, som ikke kender eller kan gennemskue lovgivningen, stilles juridisk dårligere.

Otto Kjær anfører, at Planklagenævnets prøvelse af hensyn til klageres retssikkerhed bør omfatte alle klagepunkter.

Kommentar

Som det fremgår af lovforslaget, er det Erhvervsministeriets vurdering, at der er tale om en forglemmelse, da den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet om nævnets mulighed for at foretage begrænsninger i nævnets prøvelse ikke blev medtaget i lov om Planklagenævnet. Dette særligt i lyset af, at der allerede findes en tilsvarende bestemmelse i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Den foreslåede bestemmelse medfører således ikke ændringer i forhold til retstilstanden forud for opdelingen af Natur- og Miljøklagenævnet i henholdsvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet og Planklagenævnet. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt, at der indføres en udtrykkelig lovhjemmel på Planklagenævnets område. Den foreslåede bestemmelse udgør således blot en kodificering af gældende ret.

Planklagenævnet er omfattet af officialprincippet, og nævnet vil efter den foreslåede bestemmelse fortsat have pligt til at oplyse nævnets sager. Det bør desuden anføres i nævnets afgørelser, om de påklagede afgørelser i øvrigt indeholder væsentlige mangler, herunder overtrædelse af grundlæggende forvaltningsretlige regler. Uanset, at der indføres en udtrykkelig hjemmel for nævnet til at foretage begrænsninger i prøvelsen, vil nævnet herefter fortsat have mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over. Det vurderes herefter, at der ikke er risiko for, at borgere, som ikke har kendskab til lovgivningen, stilles juridisk eller retssikkerhedsmæssigt dårligere med lovforslaget.

Særligt for så vidt angår bemærkningerne fra DN, bemærkes det, at de sagkyndige medlemmer af nævnet har mulighed for at deltage i tilskæringen af nævnets sager, herunder vurderingen af klagepunkters væsentlighed for en afgørelses udfald, i samme omfang som nævnets øvrige medlemmer. Det bemærkes i den forbindelse, at nævnet træffer afgørelse ved almindelig stemmeflerhed.